gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Raadsinformatiebrief

Onderwerp:	Actuele informatie inzake de financiële gevolgen van de meicirculaire 2022
Van:	College van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder:	S.J. Kraaijeveld
Datum B&W besluit:	16 juni 2022
Zaaknummer:	

Zoals vertrouwd ontvangt u voorafgaande aan de behandeling van de voorjaarsnota 2023-2026 de financiële gevolgen van de meicirculaire 2022, die op 1 juni is verschenen. Deze circulaire is een zeer uitvoerige circulaire waarin onder andere de financiële effecten van de herijking van het gemeentefonds zijn verwerkt. Mede hierdoor is deze circulaire omvangrijk en complex. Desondanks trachten wij u middels deze raadsinformatiebrief zo duidelijk mogelijk op hoofdlijnen te informeren over de uitkomsten van deze circulaire. Tot slot geven wij u een bijstelling van de begrotingssaldi zoals deze staan vermeld in de voorjaarsnota 2023-2026.

1. Meicirculaire 2022

Deze meicirculaire 2022 zal net als voorgaand jaar worden vertaald in onze ontwerpbegroting 2023-2026. Aangezien de effecten voor 2022 pas in de 2e bestuursrapportage 2022 worden verwerkt (en deze rapportage komt pas in december in uw raad), hebben wij gemeend om uw raad nu al te informeren over de effecten van de meicirculaire voor het begrotingsjaar 2022. Vandaar treft u de mutaties over het lopende begrotingsjaar nu voor het eerst aan. De financiële mutaties vanuit de meicirculaire 2022 worden in onderstaande tabel weergegeven Onder deze tabel worden deze punten toegelicht.

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

		2022	2023	2024	2025	2026
1	Accres, hoeveelheidsverschillen, ontwikkeling uitkeringbasis, nominale ontwikkeling, mutatie woz-waarde, onderuitputting accres en plafond BTW compensatiefonds.	1.073.722	2.948.597	3.605.064	3.922.827	2.116.461
2	Herverdeeleffect herijking gemeentefonds	0	-146.460	-439.380	-732.300	-732.300
3	Volkshuisvestingsfonds en woningbouwimpuls	0	-222.097	-223.013	-220.376	0
4	Vrijval opschalingskorting voor 2023 t/m 2025	0	355.356	476.437	595.267	0
5	Energietoeslag	385.936				
6	Jeugdzorg		963.905			
7	Participatie	132.942	92.435	81.176	63.507	0
8	Uitvoeringskosten klimaatakkoord	180.735				
9	Extra capaciteit boa's	31.975	31.975	31.975	31.975	31.975
10	Eigen bijdrage huishoudelijke hulp				-71.970	-72.519
11	Diversen	33.046	19.400	15.817	11.982	11.554
	Totaal bruto effect meicirculaire 2022	**1.838.356**	**4.043.111**	**3.548.076**	**3.600.912**	**1.355.171**
2	Vrijvallen stelpost herijking conform begroting 2022 (conform 2e berap 2021)		300.000	600.000	900.000	600.000
2	Vrijvallen bijstelling stelpost herijking in voorjaarsnota 2023 conform VJN 2022 (blz.10)		-150.000	-150.000	-150.000	150.000
6/12	Vrijvallen stelpost Jeugdzorg (zie begroting 2022, blz.92)		-237.000			
6/12	Vrijvallen stelpost jeugdzorg 2023 (zie 2e berap 2021)		-630.000			
6/12	Vrijvallen actualisatie stelpost jeugdzorg conform voorjaarsnota 2023 (blz.10)		-289.380			
12	Vrijvallen geraamde inkomsten als gevolg van tijdelijk schrappen opschalingkorting cfm VJN 2023 (blz 10)		-360.000	-480.000	-600.000	
12	Vrijvallen gecalculeerde bijstelling inwoners en woonruimte in VJN 2023 (blz 10)		-74.000	-69.500	-66.000	-74.000
	Reserveringen/stelposten:					
5	Verhogen post minimabeleid ten behoeve van energietoeslag	-386.000				
6	Stelpost jeugdzorg. Mutatie stelpost jeugdzorg op basis van actuele informatie			-494.140	-171.175	-6.580
8	Stelpost uitvoeringskosten klimaatakkoord	-181.000				
9	Stelpost extra capaciteit BOA's	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000
10	Budget Eigen bijdrage huishoudelijke hulp				72.000	72.000
12	Compensatie loon- en prijsstijging samenwerkingingsverbanden		-158.800	-158.800	-158.800	-158.800
12	Verhoging voor indexering loonkosten naar prijspeil 2023 conform VJN 2023 (blz. 16)		-385.000	-385.000	-385.000	-385.000
12	Verhoging voor indexering prijzen naar prijspeil 2023 conform VJN 2023 (blz 16)		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
13	Stelpost voor extra indexering als gevolg van huidige inflatie		-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
	Netto effect meicirculaire 2022	**1.239.356**	**1.426.931**	**1.778.636**	**2.409.937**	**920.791**

1. Accres, hoeveelheidsverschillen, ontwikkeling uitkeringbasis, nominale ontwikkeling, mutatie woz-waarde, onderuitputting acrres en plafond BTW compensatiefondsetc.

Veruit de grootste mutatie binnen dit blok betreft het accres. Het coalitie-akkoord Rutten IV gaf al flinke accressen te zien. In deze meicirculaire komt daar bovenop de effecten van de voorjaarsnota, waarin hogere rijksuitgaven zitten als gevolg van o.a. defensie, opvang vluchtelingen en inflatie. Al met al accressen die ongekend hoog zijn.

2. Bijstelling stelpost herijking gemeentefonds

In de begroting 2022-2025 is een stelpost herijking gemeentefonds opgenomen voor € 300.000 (2023), € 600.000 (2024) en € 900.000 (2025). Dit was gebaseerd op een nadeel van € 15 per inwoner per jaar. Inmiddels is bepaald dat het ingroeipad er iets anders uitziet. We starten met € 7,50 per inwoner in 2023 en het stijgt daarna met € 15 per inwoner per jaar t/m 2025. In deze meicirculaire is de herijking gemeentefonds vertaald. Het eerder gepubliceerde nadelig effect van € 77,-- per inwoner wordt positief bijgesteld tot nadelig circa € 63,-- per inwoner. Dit betekent voor de gemeente Eersel een nadeel van € 146.460 (2023), € 439.380 (2024) en € 732.300 (2025). Door de verwerking van de herijkte maatstaven in de meicirculaire, komt de opgenomen stelpost tot en met 2025 te vervallen.
Voor 2026 is het nadeel van de herijking vooralsnog bevroren op hetzelfde bedrag als 2025. Dit bedrag kan nog wijzigen. Immers op basis van het nadeel van € 63,-- per inwoner, wordt er vooralsnog een aanvullende suppletie uitkering verstrekt voor de hoger lasten dan € 37.50 per inwoner. Voor 2026 is het echter nog de vraag het rijk tot het maximale nadeel van € 37,50 blijft herverdelen. Om die reden stellen wij conform de voorjaarsnota 2023 voor om voor het jaar 2026 een stelpost van € 300.000,-- beschikbaar te houden om een stijging van € 15 per inwoner voor dat jaar op te kunnen vangen. In de voorjaarsnota is voor 2026 rekening gehouden met een stelpost van €1.050.000,--. In de meicirculaire is nu €37,50 verwerkt, derhalve valt € 750.000,-- vrij van deze stelpost.

3. Volkshuisvestingsfonds en woningbouwimpuls

In het Coalitieakkoord zijn vanaf 2023 middelen voor woningbouwimpuls (10 x € 100 miljoen) en volkshuisvesting (4 x € 150 miljoen) opgenomen in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). Gemeenten kunnen daar door middel van een aanvraag een beroep op doen. Ter gedeeltelijke voeding van de SPUK's is voor de jaren 2023 tot en met 2025 3 * eenmalig € 250 miljoen aan het accres onttrokken.

4. Vrijval opschalingskorting

De opschalingskorting betreft een korting op de algemene uitkering voor alle gemeenten die minder dan 100.000 inwoners hebben. Deze korting wordt door gemeente als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd is. De oplopende korting gedurende de kabinetsperiode (t/m 2025) is nu geschrapt. Voor het jaar ná de kabinetsperiode (2026) is deze korting blijven staan, welke inmiddels is opgelopen naar € 975 miljoen. Mocht het (nieuw) kabinet besluiten om deze korting structureel te schrappen (dus ook ná 2025) dan stijgt de algemene uitkering met circa € 595.000,--.

5. Energietoeslag

Er is een wijziging van de Participatiewet in voorbereiding waarbij gemeenten de bevoegdheid krijgen inwoners met een laag inkomen te ondersteunen met een energietoeslag. De minister heeft gemeenten toestemming gegeven om vooruitlopend op de wetswijziging te starten met het uitkeren van deze toeslag. Het college heeft besloten van deze mogelijkheid gebruik te maken en aan huishoudens met een inkomen tot 120% van het Wettelijk sociaal een toeslag van € 800,- te verstrekken. Verwacht wordt dat zowel de toeslagen zelf als de uitvoeringskosten met de rijksbijdrage van € 386.000 gedekt kunnen worden. Voorgesteld wordt de post minimabeleid met € 386.000,-- te verhogen.

6. Jeugdzorg
Conform toezegging van onze provinciaal toezichthouder hebben we vanaf 2023 de extra jeugdzorggelden geraamd voor 75% via een stelpost. Aangezien het rijk in deze circulaire de extra jeugdzorggelden voor 2023 heeft toegekend, vervallen de voor dat jaar ongenomen stelposten. Vanaf 2024 worden op basis van deze afspraak ook de extra jeugdzorggelden geraamd voor 75%. Voor 2023 t/m 2026 zijn deze extra jeugdzorggelden lager dan waarmee in de voorjaarsnota 2023 rekening was gehouden. Deze lagere rijksbijdragen zijn respectievelijk (afgerond) € 192.000,--, € 494.000,--, € 171.000,-- en € 7.000,--.

7. Participatie
Het participatiebudget bestaande uit begeleiding en WSW is door het rijk verhoogd als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling. Het onderdeel wajong en een gedeelte van het onderdeel begeleiding is overgeheveld van de integratieuitkering naar de algemene uitkering. In de integratieuitkering participatie zitten nu nog de onderdelen WSW en beschut werk.

8. Uitvoeringskosten klimaatakkoord
De komende tijd komt er veel op de gemeente af op het gebied van duurzaamheid. Zo moet vastgesteld beleid worden uitgevoerd, huidig beleid worden herschreven en nieuw beleid worden opgesteld. Ook het coalitieakkoord kent uitdagende doelstellingen, onder andere op het gebied van subsidies. Daarom is het verstandig om de € 181.000,-- voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord te bestemmen voor duurzaamheid. In afwachting van een goed voorstel aan uw raad, stellen wij voor om deze rijksmiddelen in een stelpost hiervoor te reserveren.

9. Extra capaciteit BOA’s
Het werkveld van de boa’s is erg aan het verbreden in taken en bevoegdheden van domein 1. Dit geeft een verhoogde werkdruk voor de bestaande formatie, omdat er ook steeds meer specialistisch werk is in de verschillende wetsgebieden.
Door deze middelen effectief in te zetten zal meer toezicht gehouden kunnen worden in de openbare ruimte. In afwachting van een goed voorstel aan uw raad wordt voorgesteld om deze rijksmiddelen in een stelpost te reserveren.

10. Eigen bijdrage huishoudelijke hulp
In het coalitieakkoord is opgenomen dat dit kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. Wij gaan er vooralsnog vanuit dat tegenover deze korting in de algemene uitkering ook hogere inkomsten komen. Vandaar stellen wij voor om deze korting budgettair neutraal te ramen, door vanaf 2025 de geraamde eigen bijdrage CAK met € 72.000,-- te verhogen.

11. Diversen
Het betreft hier kleine bijstellingen welke geen bijzondere toelichting gehoeven.

12. Correctie posten uit geactualiseerd beeld als gevolg van verwerking meicirculaire 2022
Op bladzijde 10 van de voorjaarsnota is (in beperkte mate) geanticipeerd op de meicirculaire 2022. Doordat de meicirculaire nu is vertaald komen deze posten nu te vervallen.

13. Stelpost extra indexering als gevolg van inflatie
Door de coronabeperkingen met gevolgen op de beschikbaarheid van grondstoffen stonden prijzen al enige tijd onder druk. De oorlog in Oekraïne heeft dit effect nog eens enorm versterkt en prijzen staan hierdoor onder druk. Denk hierbij aan de stijgingen van de prijzen van materialen voor grond en wegenbouw, utiliteitsbouw en vervoer. Als gevolg hiervan staan een aantal exploitatiebudgetten op dit moment fors onder druk. Omdat we nog willen afwachten in hoeverre deze (extra) stijging van de prijzen ook structureel is stellen we voor om de exploitatiebudgetten vooralsnog niet structureel op te hogen maar hiervoor vanuit de meicirculaire een bedrag te reserveren in een stelpost. We hebben hiervoor een inschatting gemaakt van € 500.000. We zullen bij de eerste

bestuursrapportage 2023 hier bij uw raad op terug komen, als dan duidelijk is dat budgetten te laag geraamd zijn zullen we voorstellen deze budgetten op te hogen.

2. Geactualiseerd financieel beeld

		2022	2023	2024	2025	2026
	Saldi voorjaarsnota 2023-2026 ná A-prioriteiten	**355.827**	**300.520**	**-175.668**	**-664.718**	**-1.935.575**
	Netto effect exploitatie n.a.v. meicirculaire 2022	1.239.356	1.426.931	1.778.636	2.409.937	920.791
	Sub-totaal	1.595.183	1.727.451	1.602.968	1.745.219	-1.014.784
	B-prioriteiten		-259.787	-268.879	-284.623	-304.328
	C-prioriteiten		-72.813	-68.679	-78.918	-79.396
	Geactualiseerd saldi voorjaarsnota 2023-2026 (ná B+C-prioriteiten)	**1.595.183**	**1.394.851**	**1.265.410**	**1.381.678**	**-1.398.508**

Bovenstaand overzicht laat zien dat de begrotingssaldi inclusief de prioriteiten a t/m c tot en met 2025 positief zijn. Vanaf 2026 slaat het begrotingssaldo op basis van huidig inzicht om in een nadelig saldo. Vooralsnog zien we de begrotingsruimte voor de jaren 2022 tot en met 2025 als incidentele ruimte.